

- Sundhedsstyrelsen, Danmark (Danish National Board of Health)
- Säteilyturvakeskus, STUK, Finland (Finnish Radiation and Nuclear Safety Authority)
 - Geislavarnir Ríkisins, Island (Icelandic Radiation Protection Institute)
 - Statens strålevern, Norge (Norwegian Radiation Protection Authority)
- Statens strålskyddsinstitut, Sverige (Swedish Radiation Protection Authority)

UV-STRÅLING FRA SOLARIER

Nordiske råd vedrørende befolkningens brug af solarier

Antallet af nye hudkræftstilfælde er markant stigende i de nordiske lande. Unge mennesker fra 16 til 24 år er nogle af de hyppigste brugere af solarier. Børn og unge er samtidig de aldersgrupper, der vurderes at være mest sårbare overfor skadelige effekter af ultraviolet stråling (UV-stråling). UV-stråling er en kendt risikofaktor for udvikling af hudkræft, såsom basalcelle og pladecelle hudkræft, samt den mest dødelige hudkræftsform, malignt melanom (modermærkekraft). For størstedelen af befolkningen er solen hovedkilden til UV-stråling, men herudover bidrager kunstig sol fra solarier væsentligt til den totale eksponering og risiko fra UV-stråling, især for de grupper, der regelmæssigt anvender solarium.

Anvendelsen af solarier er en forsætlig, aggressiv og periodisk UV-eksponering af huden. Solarier skal være i overensstemmelse med de væsentlige sikkerhedskrav i "Lavspændingsdirektivet". Dette kan eftervises ved, at solarieret opfylder de tekniske krav i den europæiske standard EN 60335-2-27. De tekniske krav i denne standard formodes også at dække risikoen fra UV-stråling*. Herudover har nogle lande nationale bestemmelser. EU-kommissionen har i en udtalelse for nylig fremført, at standarden EN 60335-2-27 i dens nuværende form ikke dækker alle sikkerhedskravene i "Lavspændingsdirektivet". Standarden tillader en for høj bestråling, der langt overstiger den bestråling solen giver i tropene.

For at opnå en bedre harmonisering af de nationale bestemmelser, uden at forringe den allerede gode strålebeskyttelse, som findes i mange europæiske lande, forestiller de nordiske sundheds- og strålebeskyttelsesmyndigheder sig, at kommissionen hurtigst muligt begynder forberedelsen af en rådshenstilling, der fastlægger de væsentligste retningslinjer for UV-beskyttelse i solarier.

* De vigtige sikkerhedskrav i "Lavspændingsdirektivet 73/23/EEC" kræver, at det elektriske materiel udføres og fremstilles på en sådan måde, at der er sikret beskyttelse mod de farer, som kan opstå fra stråling. Lavspændingsdirektivet og den korresponderende europæiske standard for solarier dækker ikke på tilstrækkelig måde sundhedsaspekter, såsom langtidrisikoen for kræft.

Fælles nordiske råd

Hovedformålet med standardiseringen af solarier er at forbedre strålingsbeskyttelsen af risikogrupper, og forbedre kontrollen af de UV-doser og den strålingsintensitet (bestråling), som brugere udsættes for. Det er derfor klogt at holde intensiteten og den spektrale fordeling af den kunstige UV-eksponering nogenlunde tæt på niveauet af UV-eksponeringen fra solen.

Generelt råd

1. Der eksisterer ingen dokumentation for, at eksponeringen fra solarier (alle typer) er mindre skadelig end eksponeringen fra den naturlige sol. Da eksponeringen for UV-stråling generelt bør begrænses, er brug af solarier, hvor formålet er at blive brun eller andre ikke-medicinske grunde, ikke tilrådeligt. Unge under 18 år og UV-følsomme personer (hudtype I-II) rådes kraftigt til ikke at anvende solarier.

Specifikke råd for brug

2. Hvis solarier anvendes, er det nødvendigt at holde den årlige UV-eksponeringsdosis nede og sørge for, at brugere modtager al den information, som er nødvendig for at kunne minimere beskadigelsen af huden og andre sundhedsrisici.
3. Det er vigtigt, at solarie-operatørerne har tilstrækkelig og fyldestgørende kendskab til UV-sikkerhed for at kunne hjælpe deres kunder med at minimere den personlige risiko og undgå misbrug af solarierne. På grund af vigtigheden af personlig rådgivning og supervision bør brugere undgå solarier og andre lignende faciliteter, der ikke er under opsyn.

Specifikke råd til standardiseringsorganer og producenter

4. Den rødme-fremkaldende virkning af bestråling fra solarier, hvor formålet er at blive brun, må ikke overstige bestrålingen fra den tropiske sol, og den spektrale fordeling af strålingen bør ikke være for forskellig fra den tropiske sol. Bestrålingen og den spektrale fordeling bør være i overensstemmelse med UV type-3 anordningerne, der er specificeret i den nuværende standard EN-60335-2-27.
5. Den spektrale fordeling (UVA, UVB) og solariernes styrke varierer signifikant. For at lette valget af en specifik produkttype, og lette de nationale sundheds- og strålebeskyttelsesmyndigheders overvågning af solarier, bør de forskellige UV-typer mærkes tydeligt, og rørene bør nemt kunne identificeres.

Begrundelsen for rådene gives i Appendix 1, og sammenhængen mellem anvendelse af solarier og effekt på sundheden diskuteres i Appendix 2.

Mere detaljerede sikkerhedsforanstaltninger findes i de nylige anbefalinger fremsat af The World Health Organization (WHO 2003) og den internationale kommission for beskyttelse mod ikke-ioniserende stråling (International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection, ICNIRP 2003).